

دعبد الکرم بکار

گه شه پیدانی

که سیتی

238
posts

19.2k
followers

7
following

Promote

Edit Profile

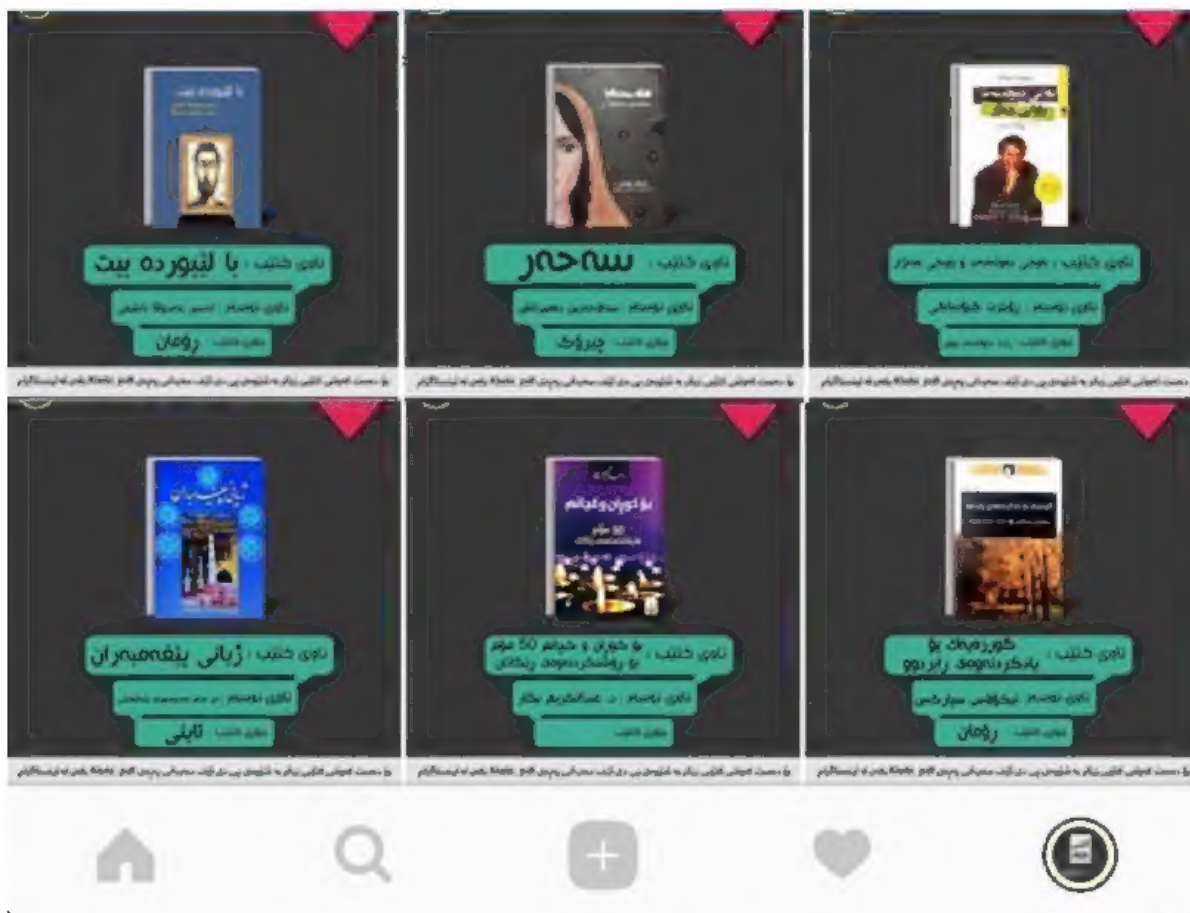
پەرەز فەرمی کتابی PDF
Public Figure

لێره

باشترین و بەسودترین و پڕ خوێندەرتەین کتێبەکان
بە خۆڕایی و بە شێوەک PDF داگرە

Ganjyna

لینکی کتێبەکان 📖 نەم لینکە بکەرەوه بۆ داگرێتی کتێبەکان
drive.google.com/folderview?id=1gk8e3nSJGJLu36xeLUjwdbjgTSVslbo_

گہ شہ پیدانی کہ سیّتی

نۆرهی چاپ: یه کهم- ۲۰۱۹

له بهر تو به رایه تپی گشتی کتیخانه گشتیه کان، ژماره سپاردنی
(۱۱۳۱) ی سالی (۲۰۱۹) ی پی دراوه.

ARA MEDIA CENTER

☎ 053 323 1843 | ☎ +964 (0) 770 358 7100 ● www.aramediacycenter.com ■ info@aramediacycenter.com
 یانگی سەرکەشی شووکردنوهی بهره‌مه‌کان، سلیمانی، نه‌ه‌فاس پهره‌ملرد ، سه‌روه نووره‌ره‌کی سه‌را

 AraMediaCenter

© سه رجهم مافه کانی نهم بهرهمه پاریزراوه بۆ ناوهندی راگهیاندنی ئارا بهیتی پزیکهوتنی فهرمی ئیوان ناوهندی راگهیاندنی ئارا و دهزگای بهرهمهین و نووسهر، ناوهندهکه پزیکه نادات به له چاپدانهوه و کتوپکردن، یاخود دابهزاندنی له سایت و تۆره کۆمه لایه تیهکان، یاخود خستنه سهر شیوازی دهنگ بۆ میدیاکان، به ههر شیوازی ک بیت. سه ریتچیکاریش رووبه رووی سزای یاسایی دهیتهوه.

پیشەکی

له راستیدا سوپاسگوزاری خودای گه وره، که وایستتا
هوشیاریه کی نوی سەبارەت بە گرنگیی پەرودە، له زۆریک له
ولایەتە موسولمانەکاندا سەری هەلداوه (گەر نەلێم له سەرجه میاندا)
بە جۆریک که مرقفەکان هەست بە بەهای تاک و بەهای ئاراستە و
پێنموونیکردنی دەکەن.

لەمەش گرنگتر، هوشیاربوونەوهیه له ئاست گرنگیی پۆشنییری
پەرودەیی له سەرکهوتنی خێزانەکاندا له ئەرکه پیرۆزه
پەرودەییەکانیادا، چونکه بۆ زۆریکمان دەرکهوتوووه پەرودەکردنی
منداڵان بە هەمان ئەو شیوازی که خۆمانی لەسەر پەرودە
کراوین، که موکورت و پەنگە زیانبەخشیش بیت و ئەم هوشیار
بوونەوهیهش مایهێ خوشحالی و ئاسوودەییە.

بێگومان گۆرانکارییه جیهانییه خێراکان، بە ئاگابوون دەکەن بە
مەرج بە سەرماندا و وامان لێ دەکەن تەواو بە ئاگا بین، تا بەهۆی
باش تێنەگەشتنمان له پۆلی پەرودەیمان نەبێتە هۆی له دەستدانی
نەوه کانمان.

دەبینین منداڵ و گەنج و لاو لە ڕینگەیی دەستدانان بە چەند
دوگمە یە کدا یا داگرتنی چەند دوگمە یەك، دەتوانیت بە سەرانسەری
جیهاندا بگەریت و ئەمەش دەبێتە ھۆکاری:

- تێکەڵبوونی نموونە و وێنەکان لە ھزریدا و دەبێتە ھۆکاری بە
کەم بینینی و بە سووك دانانی ئەو دابونە ریتانەیی لە ژینگە کەیدا
باون.

- ھاتنە کایەیی پشێوی لە مامەڵە کردنیدا لە گەڵ واقع، گەر باش
بایەخی پێ نە دەین و بە دوادا چوونیکێ زۆری بۆ نە کەین
پشێوی دێتە کایەو لە مامەڵە کردنی لە گەڵ واقعدا.

د. عبدالکریم بکار

گەشەپپىدانی كەسىتى

پىم وايە لەم سەردەمەماندا بابەتى گەشەپپىدانی كەسىتى، لەو بابەتانەيە كە گرنگىيەكى تا بلىتى زۆريان ھەيە. با لە سەرەتادا بلىتىن: كەسىتى لە كۆمەلەك سىفەتى عەقلى و ھەلچوونى و جەستى و كۆمەلەيەتى پىك دىت، كە لە پەفتارى كۆمەلەيەتى تاكدا بەديار دەكەون و لە كەسانى تری جيا دەكەنەو.

مروڤ لە ديدگا و تيروانىنى ئىسلامدا، ناوهند و چەقى گەردوونە. گەر بەسەرداچوونەو ھەك بە ئايەتەكانى قورئانى پىروژ و دەقەكانى سوننەتدا بکەين، دەبين پىتر لە (۹۰%) يان سەبارەت بە مروڤن. چەند ئايەتەكى زۆر كەمىان باس لە چاكسازى ژینگە و باس لە ئاوەدانکردنەو ھى زەوى دەكەن، بەلام زۆرى ئايەتە قورئانىيەكان و زۆرى ئەو ھەول و پەنجەي كە پىنغەمەرى خودا (د.خ) لە ژيانى پىروژى خويىدا داويەتى، سەبارەت بە چاكسازى مروڤ بوو، لەبەر ئەو ھى گەر ئەم مروڤە چاك بوو؛ ئەوا ژيان و ژینگە چاك دەكات، گەر خراپىش بوو؛ ئەوا چەندە بايەخى پى بىدەيت و چەندە توانا و

دهسه لاتیشی پی بیه خشیت، هر خراپی دهکات و له ناویشی
دهبات...

خودای گه وره ده فهرموویت: "هرچی له ئاسمانه کان و زهویدا
ههیه، بۆ ئهوهی پام هیناوه، بۆ خزمه تگوزاری ئیوه فراهه می هیناوه،
هه موویشی تیکرا به خششن له لایه ن ئه و زاته وه، به راستی ئا له و
به خشش و دیاریانه دا، به لگه و نیشانه ی زۆر هه ن بۆ که سانیک که
بیر بکه نه وه و تییفکرن." (الجاثیه: ۱۳).

واته نه که ئه وه ی ته نیا له نێو ئاسمانه کان و زهویدا هه ن، به لکو و
چه ن دین ئاسۆ و ماوه ی دیارینه کراوی پامکراو ههیه، شته کانی
ده ورو به رمان و ئه وانه ش که له ئیمه وه دوورن، سه رجه میان بۆ
خزمه تکردنی ئیمه پام هینراون، له بهر ئه وه ی ئیمه ی مرووف چه ق و
ناوه ند پیک ده هینین.

خالیکێ گرنگ ههیه که رهنگه له ئاماژه پێدانیدا سوودمه ند بین،
ئویش ئه وهیه عه قلیه تی ئه ورووی - که له عه قلیه تی ئیغریقی و
پۆمانیه وه بۆیان ماوه ته وه - پێی وایه په یوه ندی له ژياندا له نێوان دوو
جه مه ردا خو ی ده بینته وه :

مرووف و سروشت... به لام بوونی به دیهینه ر له تیروانیاندا،
هه بوونیکێ په راوێزی و لاوه کییه. به گومان و پای ئه وان، بوونی
خودا ته نیا بۆ هاوکاری و یاوه ریه بۆ وه به ره یبانی زیاتری سروشت و
زالبوون و ده سته سه رداگرتنی زیاتری سروشت. کاتیکیش ناوی
ده هینن، به شیوهیه کی شکۆمه ند و پیرو زراگرتن و په رستراو و

ستایشکراو ناوی ناهینن، به لکوو ته نیا بو هاوکار یکردنیاں له سروشتدا
ناوی دههینن.

به لام له عه قلیه تی ئیسلامیدا به ره چاوکردنی ئه وهی پیشتر باسم
کرد که مرووف؛ چهق و ناوهندی گهر دوونه- بابه ته که جیاوازه و
په یوه ندیه که له نیاوان دوو جه مسهردا ده سوور پته وه، ئه وانیش: خودای
بالاده ست و مرووفن. بوونی سروشت له عه قلیه تی ئیسلامیدا،
بوونیکه په راویز و لاوه کییه، له بهر ئه وهی ژبانی دنیا به هه موو ئه و
شانه ی که تیدایه - له تیروانینی ئیسلامیدا- یان بریتیه له لانه ی به لا
و تاقیکردنه وه، یاخود مه زرایه کی دواپوژه، یاخود هه لیکه بو
نزیکبوونه وه له خودای گه وه و زیاتری نه.

رهنگه ئه مهش یه کیک له نهینیه کانی پیشکه وتنی پوژئاوا بیت له
بواری زانست و تهکنه لوژیا و له بواری کاری سروشتدا، له بهر ئه وهی
وهک باسم کرد؛ سروشت له عه قلیه تی پوژئاوایدا شتیکی جه وهه ری
بیک دههینیت.

بیگومان باوهرداری قوول، رینگه به مرووف نادات دواکه وتوو و
نهزان و شکستخواردوو و بارگرانی بیت به سه ره کهسانی تره وه،
چونکه باوهرداری راسته قینه خاوه نه که ی ته نیا به پیشکه وتن و
سه ره که وتن ده گه یه نیت، باوهرداری که موکورت و ناته واو وا ده کات
میلله تان نهزان و دواکه وتوو بن.

لیره دا پرسیاریک دیته ئاراوه:

بۆچی بەنایەنی گرنگی بە بابەتی گەشەپێدانی کەسیتی
دەدەین؟...

ناکریت گەشەى مرۆف لەسەر ئاستى جەستەى بەردەوام بێت،
هەر وەك چۆن ناكریت بوونى زۆرىك لە كەرەستە خواوەكانى وەك
كانزاكان بەردەوام بن، لەبەر ئەوەى تەواو دەبن و كۆتاییان پێ دێت،
بۆیە مرۆفیش ناتوانیت تا هەتایە بژیت و جەستەشى هەمیشە لە
باشیدا بێت.

ئەمە لە كاتێكدا یە كە گەشەکردن و پێشكەوتن لە بواری ژیری و
پۆحی و دەروونی و ئاكارى و كۆمەلایەتى، گەشەکردنىكى كراوەیە،
هیچ سنوورىك نییە بۆ پراگرتنى گەشەکردنمان لە لایەنى پۆحى و
ژیری و كۆمەلایەتییهوه، هەر بۆیە كاتێك ئێمە بایەخ بە گەشەپێدانی
كەسیتی دەدەین، بایەخ بە كایەیهكى گەوره و مەزن دەدەین كە
شایەنى گەشەکردن و نوێگەرى و بەردەوامییه تا رادەیهك كە خودای
گەوره وىستى لەسەر بێت... بە تێروانىنى من، ئەمەش خالێكى
گرنگە.

لە لایەكى ترهوه گەشەپێدانی كەسیتی پێویستى بە پاره و بە
تەكنیک و بە ئامێر نابێت، بۆیە پێم وایە ئەم گەشەپێدانه هەلێكە
لەبەردەم ئەوانەى پاره و سامانیان نییه، وەك هەزاران و ئەداران، ئەمە
لە كاتێكدا زۆرىك لە گەشەپێدانهكانى تر پێویستیان بە پاره و بە ئامێر
و بە هۆ و پێناو و بە ژینگە و پێویستیان بە چەندین شتى هەمەجۆرى
تر دەبێت.

ئېمە لە قورئانە كەمانەو و لە فەلسەفە كەمانەو و لە تېرۋانينمانەو و
بۆ ژيان، فېرى ئەو بووین كە باشتىرین پىنگە بۆ بەرەنگارىوونەو و
فشارەكانى دەرەو، برىتییە لە گەشەپىندانى ناخ و ناو وەمان، و
بەهیزکردن و چاكسازىکردن تىیدا.

هەنووكە كۆمەلگاكەمان پووبەپرووى فشارىكى گەورە و مەزن
دەبىتەو و زىاتر و توندترىش دەبىتەو، ئەم فشارانەش لەسەر ئاستى
كۆمەلایەتى و پەرەردەبىسى و ئاكارى و پامبارى و ئابوورى و
سەربازىن...

باشتىرین پىنگەش بۆ بەرەنگارىوونەو و سەرچەم ئەو فشارانەش،
ئەو وەپە ئاوپر لە خۆمان بدەینەو، ئەمەش خودای گەورە فەرموویەتى:
"جا ئەگەر خۆگر و پارىزكار بن، ئەوا پىلان و تەلەكەى ئەوانە هیچ
زىانىكتان پىچ ناگەيەنیت" (آل عمران: ۱۲۰).

بىگومان و تەى "خۆگر و پارىزكار بن" (آل عمران: ۱۲۰)، جۆرىكە
لە باشتىرکردنى خود.

هەندىك لە هاو ئەلان تووشى شۆك و سەرسۆرمان بوون لەو
شكستەى كە لە جەنگى ئوحوددا تووشيان بوو، چونكە ئەمان
سەربازى خودان، خودای گەورەش ئەم ئايەتەى دابەزاند: "ئایا كاتىك
بەلا و ناخۆشیهكتان تووش هات (لە جەنگى ئوحوددا) وتان: ئەمە
چى بوو؟ بۆ وامان بەسەر هات؟ لەكوێتو ئەمەمان بۆ هات؟ ئىنجا
پىيان بلى: ئەو بەلاىە لەلاىەن خۆتانەو تووشتان هات، بەپراستى
خودا دەسەلاتى بەسەر هەموو شتێكدا هەيە." (آل عمران: ۱۶۵).

توانای دۆزینه‌وه‌ی کایه‌ی نوێ بۆ ټینگه‌یشتن و پیا‌ده‌کردن. به‌رده‌وام
که‌ره‌سته‌ خاوه‌کان پینگه و به‌های خۆیان ده‌بیت، به‌لام هه‌رگیز به‌ها
سه‌ره‌کییه‌که‌ی جاران‌یان نابیت.

زۆربه‌ی خه‌لکی هه‌ست به‌و گۆپانکارینه‌ ناکه‌ن که له‌ سه‌رمایه‌دا
پرووی داوه، به‌لام کاتیک هه‌ستی پێ ده‌که‌ن، ئه‌وکات زیانه‌کانیان
زۆر ده‌بیت.

هاوشیه‌ی ئه‌و که‌سه‌ی چه‌ند ته‌نیک دراوی هه‌بیت و له‌پریکدا
پێی بو‌تریت: "ئه‌و دراوانه‌ پوو‌چه‌ل بو‌ونه‌ته‌وه‌ و به‌کار نایه‌ن، یاخود
تووشی دا‌رمان بو‌وه‌ و یه‌ک له‌سه‌ر په‌نجای نرخ‌ی ئیستای
ده‌کاته‌وه‌..."، ده‌سته‌جێ سامانه‌که‌ی؛ (٥٠ جار) که‌م ده‌کات.

پاستگۆیان به‌پێشان ده‌لێم: ئه‌و گۆپانکارییه‌ گه‌وره‌یه‌ هه‌نووکه‌ پروو
ده‌دات، پتویسته‌ له‌ کاتی گونجاودا به‌ئاگا بێینه‌وه‌ و وشیار بێن و
پیش ئه‌وه‌ی کات به‌سه‌ر هه‌موو ئاست و بواره‌کاندا به‌سه‌ر به‌جیت.

بۆ نمونه‌؛ ژماره‌ی دانیش‌تروانی سه‌نگافوره‌، نزیکه‌ی سێ ملیۆن
که‌سه‌ و پرووبه‌ره‌که‌ی نیوه‌ی پرووبه‌ری ولاتی لوبنان ده‌بیت. ته‌م
ولاته‌ له‌ سه‌ره‌تای شه‌ش مانگی سالی (١٩٩٦) دا به‌ به‌های ٣٦
ملیار دۆلار نه‌وتی هه‌نارده‌ کردووه‌، که‌ هاوتای هه‌نارده‌کردنی چوار
یاخود پینج ولاتی سی و چل ملیۆنیه‌ له‌و ولاتانه‌ی که‌ نه‌وتیان نییه‌.
داهاتی تا‌ک له‌وی له‌ ١٢ هه‌زار دۆلار تێپه‌ر ده‌کات، ئه‌وان شوپن
شک نابهن تا تێیدا نیشته‌جێ بێن، ده‌ریا پر ده‌که‌نه‌وه‌ و دایده‌پۆشن تا

مال و لانه دروست بکەن، لەبەر ئەوەی پارچە زەوییه‌کی بەرتەسکە،
بەلام ناگاداری سەرمايه‌که‌يانن.

ئیسرائیل پشت بە سەرمايه‌یه‌کی نوێ ده‌به‌ستیت، سەرمايه‌ی
تەکنەلۆژیا. لە ساڵی (۲۰۰۳) دا بە به‌های چوار ملیار دۆلار چه‌کی
هەناردە کردووه.

ولاتانی عەرەبیش چه‌ك هاورده ده‌کەن و ئەوانیش هەناردەي
ده‌کەن. لە گەل زانیسی ئەوەی ۴ ملیار دۆلار هێندەي بودجه‌ي
ژماره‌یه‌ك له ولاته ئەفریقیه‌كان داده‌نریت، داهااتی سالانه‌ي تاك له
ئیسرائیلدا؛ نزیکه‌ی ۱۸ هەزار دۆلاره، ئەمەش له داهااتی ولاته
ئەوروپیه‌كانه‌وه نزیکه. له (ئیسرائیل) دا هیچ سەرچاوه‌یه‌کی داهاات
نییه؛ نه نهوت، نه كانزا، نه پارچه زەوییه‌کی به‌رفراوان، نه ئاو، به‌لام
وه‌به‌ره‌تێنانێکی مه‌زنی تەکنەلۆژیای هه‌یه و له‌سەر ئاستی جیهاندا
یه‌که‌م ولاته له پاراستنی زانیاریه‌كاندا و له هه‌ریه‌که له یاسان و
ئەمه‌ریکا و کهنه‌دا و ولاتانی تر پێشکه‌وتووتره، لەبەر ئەوەی
وه‌به‌ره‌تێنانێکی چ‌ری سەرمايه‌گوزاریی نوێیان هه‌یه.

پێویسته ئاگادار بین پێش ئەوەی تووشی شوک و سەرسۆرمان
بین و بڵێین: کاروان به‌جێ هێشتین!، ئەم کاره‌ش ئەرکی بیرمه‌ندان
و زانایانه، ئەرکیشیان ئەوه نییه له کاتی پروودانی کاره‌ساتدا گله‌یی و
گازنده له به‌ختیان بکەن، بێگومان هه‌میشه ئەرکیان ئەوه‌یه پێگه
پۆشن بکەنه‌وه، سەرنجی داهااتوو و ئاسۆی دوور بدەن، وه
خه‌لکیش له‌و مه‌ترسییانه ئاگادار بکەنه‌وه که چاوه‌پوانیان ده‌کات.

پتويستە ھەستىكى قورۇلغان ھەيىت سەبارەت بەۋەي كە ئىستا
ھىچ جىياكەرەۋەيەك لەنىۋان پىشكەۋىتى ئاكارى و پىشكەۋىتى
ماددىدا نىيە، واتە: نەتەۋەكەمان ناتوانىت لە لايەنى ئاكارى و
پەرۋەردەيى و فېركارى و رامبارى... پىش بىكەۋىت، بىن ئەۋەي لە
لايەنى ماددىيەۋە پىش نەكەۋىت.

ئەۋكەسانەي چاۋ لە دەستى كەسانىترن، ناتوانن خويندنگەيەكى
ناياب بدۆزىنەۋە، لەبەر ئەۋەي ئىستا ھەمور شىتەك پتويستى بە
پارەيە، پارەش پتويستى بە گەشەكردىكى راستەقىنەيە، گەشەكردى
راستەقىنەش پتويستى بە مەۋقى پىشكەۋىتەۋە، مەۋقىك كە گەشەي
بە خودى خۇي و گەشەي بە بوون و گەشەي بە سۆز و گەشەي بە
ئاكار و گەشەي بە لايەنى كۆمەلايەتى و گەشەي بە زىرى خۇي
دايىت، ھەلسوكەۋت و پەفتارى لەسەر مەبەست پەزامەندى خوداي
گەرە پىك خستىت.

گەر ئەۋ مەۋقى نەتوانىت پىش بىكەۋىت، ئەۋ ناتوانن
گەشەپىندانىكى باش بدۆزىنەۋە، كە بە ھۆكارىكى سەرەكى دادمىرەت
سەبارەت بە پىشكەۋىتن لە سەرچەم بوارەكانى زىاندا.

گەر مەۋقى گۇرا، ئەۋا خوداي گەرە زىنگەكەي بۆ دەگۇرەت،
ھاۋكارى دەيىت و سەرەكەۋىتى دەكات، گەر لەۋ تۈنانياپانەشى كە
لەبەردەستىدا ھەن؛ زىادەپەۋى بىكات، ئەۋا خوداي گەرە بە ھەمان
شىۋە شەكانى بۆ دەگۇرەت: "يىگومان خوداي گەرە بارودۇخى
ھىچ قەۋم و گەلىك ناگۇرەت (لە خۇشەيەۋە بۆ ناخۇشى، يان لە

زەللىيەو ۋە بۆ سەربەرزى، يان لە گرانييەو ۋە بۆخۆشگوزەرانى، تا ئەوان
ئەو ۋەى بە خۆيان دەكرىت، نەيگۆرن و نەيكەن. " (الرعد: ۱۱).

گۆرانكارىيەكەش لە دوو ئاراستەدايە: گەر گۆرانەكەمان بەرەو
باشتر بوون بوو؛ ئەوا خوداى گەورە شتەكانمان بۆ دەگۆرئىت و
هاوكارىيە نويمان پى دەبەخشىت، بەلام گەر گۆرانەكەمان بەرەو
خراپتر بوون؛ بوو ئەوا خوداى گەورە بە ھەمان شىو ۋە بۆمان
دەگۆرئىت.

ھىچ خزمایەتییەكیش لەنێوان خوداى گەورە و مەزھەكاندا نىيە،
لەبەر ئەو ۋەى ياسا و پىساكانى خوداى گەورە بۆ ھەمووانە و بەسەر
ھەمووانىشدا جىيەجى دەكرىت و جياكارى و ھەلاوێردنىش بۆ
ھىچكەسێك نىيە.

مەرجەكانى گەشەپپىدانى كەسىپتى

ھەندىك مەرجى سەرەكى ھەن، بۇ ئەۋەي گەشەپپىدان لە كەسىپتىدا

رۈۈ بدات:

مەرجى يەكەم: بىرۈابوون بە گىرنگى گۆرانكارىيەكە

رەنگە يەككىمان وا دابىت مەۋىتىكى باشە، چاكەكارە، لە فلان و
فيسارە كەس باشترە و بەپىنى تواناي خۇي باشترىن كارى ئەنجام
داۋە، پىشى وايە ئەم وتانەي كە دەپلىم، بەسەر ئەۋدا ناچەسىپت،
ھەر بۆيە كاتىك باسى بابەتى گەشەپپىدانى كەسىپتى، ياخود
گۆرانكارىيى خودىيى بۇ بىكەيت، بە پىرىدا نايەت كە ئەم وتەيە - بە
وتەيەكى مەترسىدار و گىرنگ بۇ خۇي ۋەرىگىرەيت - بەلكوۋ لە
باشترىن دۇخدا وا ۋەرىدە گىرەيت كە تەنيا وتەيەكى باش بىت.

بەشىكى تىرى خەلك ھەن كىشەكەيان جىاۋازە، پىنى وايە ھىچ
ھىۋايەك لە چاكسازىندا نىيە و دەلىت: "گەشە بە چى بدەم؟" ئەۋ
ئاتومىد و بىزارە لە ھەر ئەگەرىكى چاكسازىكرەن، بە كەسانىكى زۆر
لەم شىۋازە گەشتووم، ھەندىكىيان پىزىشك و مامۇستاي زانكۆن،
يەككىيان چاۋەروانى ھاتنى محەمەدى مەھدى دەكات تا لە گەلىدا
دەرىچى، يەككىكى تر چاۋەروانى ھاتنى رۆژى دوايە، يەككىكى تر

چاوه پروانی ئەوێه خودای گەورە سەرکردە یەکی وەکوو سەلاحە دینی
ئە یوبی بۆ ئەتەو بئیریت، تا دەستی بگریت و دۆخە کە چاک بکات.
یەکیکی تر دەلێت: "ئیمە لە سەردەمی کۆتاییدا بۆیە لە مرۆف
دوور بکەوەرەو و لە مالی خۆت دا بێشە و بە پێی توانا کاروبارە کانت
رێک بخە."

هەموو ئەم کەسانە هەلەن، چونکە ئەمە تیگە یشتنی ئیسلام نیە بۆ
ژیان.

هەمیشە دەلێم: هەر بۆچوونێک خەلک بەرەو رێگە یەکی داخراو
بەریت، بۆچوونێکی هەلەیه؛ هەر بۆچوونێکی خەلکی تەمبەل و
سەر بکات؛ بۆچوونێکی هەلەیه، لەبەر ئەوەی پێمان وایە توانای
باشوون و پیشکەوتن و ئەنجامدانی هەر شتێک هەیه و ئەو توانایانەش
بەردەوام هەن.

رەنگە هەندێک جار نەزانین هەرچەندە کارەکان ئالۆزتر بن، هێندە
جێگرەوێک زياتر دەبن لامان، بە پێچەوانەی خەیاڵیی خەلکەو،
کە زۆرێکیان پێیان وایە گەر کارەکان ئالۆز بوون؛ رێگەکان دادەخزێن
و هەلەکانیش کەم دەبنەو، ئەمەش هیچ راست نیە و بابەتە کە تەواو
جیاوازه، کە چەند کارەکان ئالۆز بن؛ بۆاردەکان زیاتر دەبن و نیانی و
گونجاندمان لە کار و جوولەدا زیاتر دەبێت.

لە دروستکردنی بۆنی خوشدا (عەتر)، پەنجایا خود شەست
توخمی کیمیایی بەشدار دەبێت، وە هەر زیادبوون یاخود کەمبوونێک
لە هەر توخمێک لەو پێکهاوە فراوانەی توخمانەدا؛ بۆنیکی نوێت پێ

دەبەخشىت، لە كاتىكدا تواناي ھەمەجۆرىيە زۆر كەم دەيىت؛ گەر
بۆنىكى خوشمان ھەيىت تەنیا لە دوو توخمى كيميايى پىك ھاتىت،
بەلام توانايەكى گەرە و مەزىمان دەيىت؛ گەر بۆنىكى خوشمان
ھەيىت لە پىنج سەد توخم پىك ھاتىت.

كەواتە. سەردەمە كەمان بەرەو ئالۆزبەونى زياتر دەچىت. بەلى،
ئالۆزبەونى زياتریش ھەلى نۆى و جىگرەوھى نۆنمان پى
دەبەخشىت، ئەمە ئەو لۆزىكەيە كە پىويستە لىيەو بەروانىن و يىرى لى
بەكەينەو.

مەرجى دووھەم: پەسەندكردنى خود

ھەندىك كەس ھەن لە خوداي خويان، لە خودى خويان، لە
كەسوكار و مامۇستايانىان توورە و ناپازىن، ھىچ شىتيان بە دل
نيە، پىيان وايە لە ژياندا بەشيكى دادگەريان پى نەبەخشاو.

بەھەمان شىوہ ئەمەش لە تىروانىنى ئىسلامدا نيە، كە دەيىت بە
خودى خۆم و بەو شىوہيە كە تىيدام پازى بىم، پەنگە زىرەكيەكەم
ناوہند بىت، پەنگە خۆگريم كەم بىت، پەنگە پەفتار و مامەلەكردنم
لە گەل كەسانى تردا كەمىك زېرى تىدا بىت، پەنگە شىوہ و
پرووخسارىكى جوانم پى نەبەخشايت، پەنگە لە ژىنگەيەكى
نەخويندەواردا گەرە بوويىتم، گرنگيان پى نەدايىتم، لە گەل ھەموو
ئەمانەدا، گەر ويستت گەشە بە كەسيىتت بەدەيت، ياخود ويستت
پىش بەكەويت، دەيىت بە سەرچەم ئەم شتەنە پازى بىت.

به درېزايي ميژوو، زوربه ي چاكخوازه مهزنه كان له نيتو سرچم
نه ته وه كاندا له تواناي كم و دياريكراو و هه بووي ولاته كانسانه وه
هاتون، به لام نه وان نه و توانايان يان گه وړه ده كرد و به كار يان دهيتا
و بونياديان له سهر داده نا.

كه واته ده بيت به خودي خوم رازي بم هه چو نيكه، هيچ
چيگروهه يه كي تر له نيوان خودي خوم و خوديكي تر دا نيه، هيچ
چيگروهه يه كي تر له نيوان نه ته وه كه ي خوم و نه ته وه يه كي تر دا نيه، من
له م نه ته وه يه م و ده بيت به دوخه كان ي رازي بم كه په ننگه سه ختish
بيت، ده بيت له ويره ده رچم و له سايه ي نه و دوخانه وه به پتي توانا
كار بكه م.

مهرجى ستيه م: ويستىكى به هيز و پته و

گوړانكارى راسته قينه له ژيانماندا؛ جا نه گهر ده ولت يا خود تاك
يا خود كو مه ل بين، پتويستى به دوو خالى سهره كي هه يه:

خالى يه كه م: تيگه يشتنيكي قوول له و مهرجانه ي نه و سهرده م ي
كه تييدا ده ريت، ده يسه پيتيت. له نيتو خه لكدا په نديكي باو هه يه
ده ليت: "ده بيت پابه ندي مهرجه كان ي ياريه كه بيت." كاتيگ ياريه كي
به كو مه ل نه نجام ده ده يت، ليت رازي نابن بليت: "فلان ياسام به دل
نيه"، جا يان پابه ندي ياساي ياريه كه ده بيت، يان ياري ناكه يت،
ناشيت هه ر ياريزانتيك به پتي هه ز و ثاره زووي خو ي، مهرجيگ يان
ياسايه ك بو ياريه كه دابني...

هەر بۆیە پتویستە بە قوولی لە مەرجەکانی لێھاتوویی و مەرجەکانی
ژیان لەم سەردەمە و مەرجەکانی بەخشین و ھێز و پیشکەوتن...
تێگەین و پتویستە پابەندی ئەو مەرجانە بێن.

ھەمیشە پەراوێژێک بۆ فێلکردن ھەیە، بەلام دیاریکراوە، ھەر بۆ
نموونە؛ ھەندێک موسوڵمان ھەن لە ئەمەریکا و ئەوروپا و کەنەدا و
ئوستورالیا دەژین، لەو تێناگەن. دەیانەوێت چیژ لە خێر و خیراتی
ئەو وڵاتانە و بێمە ی کۆمەلایەتی و خوشگوزەرائی... وەرگیرن،
بەلام نایانەوێت باج بدەن، نایانەوێت لە مامەڵەکانیاندا راستگۆ بن،
ئەوان بێمە ی کۆمەلایەتی وەردەگیرن و لەبەردەم حکومەتیشدا
بانگەشە ی ئەو دەکەن کە وا کار نەکەن. ھەرگیز ئەم پەفتارە راست
نێیە!

گەر بمانەوێت لە مەژوونی پەراوێز و لاوەکییەو بێنە مەژوونی
ناوەند و سەرەکی، ئەوا پتویستە پابەندی مەرجەکانی ژبانی ئەم
سەردەمە بێن.

خالی دووھەم: بریتییە لە ویستیکی بەھێز و پتەو و تێکۆشەر
لە پێناو خودای گەورە و ئارامگری و بەردەوامی و بەرەنگاربوونەوێ
خود، خودای گەورە دەفەرموێت: "ئەوانە ی لە پێناو ئێمەدا و بۆ
بەدەستپێنانی پەزنامەندی ئێمە، ھەول و کۆششیان کردووە و خۆیان
ماندوو کردووە، سوێند بەخوا بەراستی ئەوانە پێنموونی دەکەین بۆ
ھەموو پێگە یەکی چاک و دروستی خۆمان (کە بەدەستپێنانی

پەزىمەندى ئىمەي لەدوابە)، بىگومان خوداي پەرۋەردىگار ھەمىشە
لەگەل چاگەكارانە. " (العنكبوت: ۶۹).

بەبى وىستىكى بەھىز و پتەر، گەشەپىندانى كەسىتى پرو نادات،
پىشكەوتنىش لە لايەنى خودەوە بى بەردەوامبوون لە ھەول و
پەنجدان پرو نادات.

زۆربەي مۇللەكان خەلات و بەخشش بەرتەويان دەبات...
دەبىنى وتەيەك دەبىستىت، ياخود بەشدارىي خوليك دەكات، ياخود
وتاريك دەبىستىت، ياخود چاوى بە كەسك دەكەويت، ھەندىك
سۆز و عاتىفەي لەلا دروست دەبىت، دەھەزىت و دەكوليت و
چەند پۇژىكى كەم بەو شىۋەيە دەبىت، پاشان ۋەك دەلتىن: ھەلبە
دەگەرتتەو ھەر نەرىتەكەي جارانى.

گۇران و گەشەپىندان و پىشكەوتن...، ھەموو ئەمانە پىروستيان بە
خۇگىرى و بەردەوامى و بە وىستى پتەر و بەھىز ھەيە، ۋەك ئەو
ۋەرزىشەوانەي كە دەيەويت لە يارىيەكدا يەكەم و پىشەنگ يىت.
دەبىنىت ھەندىك جار سالانىكى دوورودرىژ مەشق و پراھىتان
دەكات، تا بونىادىكى جەستەي پتەوي لەلا دروست دەبىت و تا
لىزانى و كارامەيەكى باشى بۆ دروست دەبىت، پاشان ئەو بونىادە
پتەو بە مەشق و پراھىتانى بەردەوام دەپارىژىت، تا چىرچولۇچى و
خاوبونەو پرو نەدات.

ئەم ۋەرزىشەوانە، وىنەيەكمان لە خۇگىرى لەسەر بەردەوامبوون و
خۇگىرى لەسەر مەشق و پراھىتان بى دەبەخشىت.

ھەندىك چار لە مەرجەكانى گەشەپىندانى كەسىتى، بوونى دۆخى
 پىچەوانەيە، ئەمەش پىچەوانەي ئەو يە كە بە بىروھۇشى زۆر كەسدا
 دىت، رەنگە ھەندىكىيان پىيان وا يىت خوشى و خوشگوزەرانى؛
 كەسىتى دروست دەكات، دەلىن: فلاكەس سەرکەوتووه، لەبەر
 ئەو ي كەسوكارەكەي لە خوئىندىنگەي زۆر باشدا فىريان كىردووه.
 فلان كەس سەرکەوتووه، لەبەر ئەو ي باوكى زاناي... و فلاكەس
 سەرکەوتووه، لەبەر ئەو ي مووچەيەكى زۆر وەردەگرىت و تەنيا لە
 بەيانىندا كار دەكات، لە ئىوارانىشدا زانست فىر دەيىت. ئەم بەلگە
 ھەلە نىن، بەلام بە درىزايى مېزوو، مەوقايەنى لە كاتى تەنگىزە و كىشە
 و لە كاتى كارەساتەكاندا پىش دەكەوت، زياتر لەو ي لە كاتى
 خوشى و خوشگوزەرانىدا پىش دەكەوت، ياخود لە كاتى بارودۆخە
 گونجاو و لەبارەكاندا. ھەندىك لە شارەزايانى گەشەپىندان پاقەيەكىيان
 ھەيە كە دەرىدەخات دواكەوتنى ئەفرىقا، ھۆكارەكەي خوشگوزەرانى
 بووه، ئەمە و پىش سەد سالى دانىشتووانى كەم بووه، لە ھەموو
 شوئىتكەدا كانىاو و جۆبارەكان تەقيون، بەروبوومىش لە دار و
 درەختەكان دەكەوتنە خوارەو و كەس نەبووه كۆيان بىكاتەو،
 كەشوھەواش مامناوئەند بووه و پىتويستى بە گەران بەدواي سووتەمەنى
 و گەرمكردنەو نەبووه.

بەلام ئەفرىقا بەو شىوھە نەماو، تووشى بىبارانى و وشكەسالى
 بوو، دانىشتووانى زۆر بوو، ئاوى كەم بووه، مەوقەكانىش لەو
 گۆرانكارىيانە تىنەدەگەيشتن كە بەسەر زىنگەكەياندا ھاتووه، بۆيە
 بەردەوام پىشتى بە زىنگەيەك دەبەست كە وەك پىشووتر نەمابوو.

ئەمە و ھەمان شت بەسەر ولاتانی تریشدا ھاتوو، ولاتی ئیسپانیا
 لە سەدەى پازدەدا لە پێشەسازیدا لەنیو ولاتە ئەورووپییەکاندا یەكەم
 بڕو، کاتیک ھەندیک ناوچەى ئەمەریکای باشووریان داگیر کرد،
 لەوئ ھەندیک کەنەئالتوونیان لی دۆزییەو، پێژەبەکی زۆر ئالتوونیان
 بۆ ئیسپانیا گواستەو، ئیدی خەلک پشتیان بەو ئالتوونە بەست کە
 دەستیان کەوتوو، چیی دی گەشەکردنی پێشەسازیان بە سەرچاوەى
 پیشکەوتن و مانەو و بەردەوامبوون دانەدەنا، بۆیە ئیسپانیا لە پرووی
 پێشەسازییەو دوا کەوت، تا لە کوتایی ولاتە ئەورووپییەکاندا
 دەبینریت و تا ئیستاش لە زۆریک لەو ولاتانە کەمترە.

دەمەوێت جۆریک لە بەرپۆوەبردنی نوێ و ھەستپێکردن داھێنم،
 لەبەر ئەوێ زۆریەى ھەستپێکردنەکانی ئەمرۆمان تەنیا بەشیکی
 راستییەکانی پێ دەبینین، ئیدی بۆچی کردەى بەرپۆوەبردنی
 ھەستپێکردنمان ئەنجام نەدەین تا ئەو شتانە بینین کە ھێز و توانامان
 پێ دەبەخشیت و ئەو شتانەش کە وامان لی دەکەن ئەرقی بین،
 ھەورەھا ئەو شتانەش کە پێگەى نوێ کارکردن و گەشەکردنمان لە
 بەردەمدا دەکەنەو؟ لەبری بەشە بەتالی پەرداخە کە بینین، بۆچی
 بەشە پرەکەى نەبینین؟

کەواتە با وا سەرنجی پرکابەری و سەختی و گرانییەکان بڵەین، کە
 سەرچاوەیەکی گەرنگی گەشەپێدان بن، لەبەر ئەوێ سەختییەکان
 وامان لی دەکەن بەدوای چارەسەری نوێ و توانای نوێدا بگەرێن،

وامان لى دەكات گەشە بە ھەندىك شىت بىلەين كە پىشتىر وشك
بىوون، ياخود مردوو بوون.

دەبىت ھەموومان ئاگامان لە ناپاكيى خوشى و خوشگوزەرانى
بىت، ياخود بارودۆخى ئاسان و ژيانى ئاسان ناپاكيىمان لى بىكات و
وامان لى بىكات ئاوپر لەو سەرمایە مەزنە شاراوانەى نىو دەروون و
ژىرى و لە خودى خومان و لە پەيوەندىيەكانمان نەدەينەو.

بەنەماكانى گەشەپپىدانى كەسىتتى

ھەندىك بەنەماي گەشەپپىدانى كەسىتتى ھەن، پىنچىستە ئاگادارىيان
بىن و پىشتىيان پىنچى بىستىن و لە گەشەپپىدانى خۇماندا سوودىيان لى
و ەرىگرىن.

**بەنەماي يەكەم و گىرنگىرىيان لەو ەيە. ھەمىشە
لەدەورى بەنەمايەك كۆ بىيىنەو.**

كردەي گەشەپپىدان: بىرىيە لەو ەي نەرىت و پەفتار و ئاكارم بگۆرم
و بەشنىك لە خۇشگوزەرانىيەكەم دابىرم بۆ ئەنجامدانى كارىك، كە
حەزم پىنچى نىيە و دەروونم پىنچى ئاسوودە نايىت. ئەو كارەش ئاسان نىيە،
بەلكو زۆر سەخت و گرانە.

بىنگومان گەورەترىن و گىرنگىرىن جەنگىك كە وامروڧ لەگەل
خۇيدا بەرپاي دەكات، ئەو جەنگەيە كە بە ھۆيەو ھەندىك نەرىت و
پەفتارەكانى خۇي بگۆرىت.

پەنگە سەركردەيەكى سەبازى بىيىن پابەرايەتتى جەنگىكى گەورە
بكات و تىيدا پرووبەرووى سوپايەكى گەورە و زەبەلاخى دوژمن

بیتتهوه و گرنگیان پى نه دات و به هیچیشیان نه زانیت. رهنگه بیینی
خودی خوی دهسته وهستان بیت له گۆرپینی نه ریتیکسی بچووکى
خراپى خوی، یاخود گۆرپینی نه ریتیکسی بچووکى خراپى لای
منداله کانی، یاخود لای یه کیک له خوشك و براکانی! هر بویه
پتویسته مه به ست له گۆران؛ نزیکبوونه وه بیت له خودای گه وره،
واته - پتویسته گه شه به دهروونی خۆمان بدهین - جا نه گهر له
فیربوون و وهرگرتنی شتی نوی بیت، یاخود له پرزگاربوون و
خۆقوتارکردن بیت له شتی خراب.

بیگومان گۆران به ره و باشت، نزیکبوونه وه به له خودای گه وره و
په رستشکردن بوی، له و بنچینه وه ده ست پى بکه یین که مالى
دونیا کاتییه و مالى به لا و تاقیکردنه وه به و مه زرایه کی دواپۆژه.

یه کیک ده لیت: "سو پاس بۆ خودای گه وره، من ناوازه و تاییه تم،
زۆربه ی مروّقه کان نازانن رهفتار بکه ن وهك من، من تهواو پابه ندى
بنه ما و بیرویا وه پره کانی خۆمم و به ته واوه تی سه رجهم به رژه وه ندى
و ئاواته کانم به دی ده هینم." پتویسته ئاگاداری نه وه بین نه گهر هر
یه کیک له ئیمه ویستی تهواو پابه ندى ته و بنه ما و بیرویا وه پرانه بیت
که بروای پینه تی و تا نه و په یری به رژه وه ندى به دی به یتیت،
ده بیت بزانی که وا نه م کاره مه حاله، له بهر نه وه ی له هر ساتیکدا
بیت، رووبه پروی تاقیکردنه وه ده بیتته وه و خوی له نیوان دوو بژارده دا
ده بییتته وه: یان ده سته ردارى هه ندیک له به رژه وه ندى به کانی ده بیت
له پیناو نه وه ی له سه ر ینگه راسته که به یتیتته وه، یان ده سته ردارى

هەندىك لە بنەما و بیروباوەڕى دەبێت لە پێناو ئەوەى بەرزەووەندى و
ئاواتەکانى بێنە دى.

ئێمە لە ناوەندىكى ناته واودا دەژین، لە ناوەندىكى ناته واویشدا
ناتوانین بە چارهسەرى تەواو بگهین، لەم ناوەندەدا چارهسەرەکان
ناته واو دەبن، بۆیه كەسى بەختەوهر و بەهێز و سەرکەوتوو؛ ئەو
كەسەى كە هەندىك لە بەرزەووەندىیەکانى بكاتە قوربانیى، لە پێناو
ئەوەى لەسەر پابەندبوون بە بنەما و بیروباوەڕەكەى بەردەوام بێت.
ئەو كەسەشى لە پێناو بەرزەووەندى خۆیدا بنەما و بیروباوەڕەكەى
دەكاتە قوربانیى، ئەوا ماوەیهكى كەم سوودمەند دەبێت، بەلام لە
دوورمەودادا زەرەرمەند دەبێت.

شتىكى جوانە لە پێناو بنەما و بیروباوەڕێكدا بژین كە بپروامان
پێتەتى -وەك ئەوەى هەندىك جار دەلێم: گەر سامانى دونیام
بدەنم، دەستبەردارى بیروباوەڕێكم نابم- ئەمەش شتىكى گەرنەگە و
ئەو مانا سەرەكییه كە وا ژيانى مرۆف و ژيانى ئاژەلانى زەبوون
لێك جیا دەكاتەوه كە لە پێناو ئالێكدا دەژین.

ئەمەش مانا جیاكەرەوهكەى -واتە: مانای پابەندبوون بە بنەما و
بیروباوەڕ و دەستبەردارىبوون لە دەستكەوت لە پێناو ئەوەى مرۆف
بەوهفا بێت بۆ بەها و ئاكار و باوەڕ و ئەو وێنا جوانانەى كە لە تێر
سینەیدا هەلیگرتوون- ئەوه مانا سەرەكی و بنه‌رته‌یه‌كه‌یه.

بەنەمای دووهم:

لە بنەماکانی گەشەپێدانی کەسیتی، چەركردنەوێ گەرنگیدانە لە بازەنە ی کاریگەریدا.

زۆر جار لە كۆر و كۆبوونەوێ کانماندا کە قسە دەکەین ئەمەش سەرئەجێکی زیرەکانە یە هەندێک لە ئەهلی زانست دەریانپێوێ - باس لە شتانیك دەکەین کە نامانەوێت، هەرگیز باس لەوێ ناکەین کە دەمانەوێت، وەك ئەوێ بڵێن: "ئەمریکاییەکان وایان لێ کردین... ئینگلیز وایان لێ کردین... زایۆنیەکان وایان لێ کردین... فلان مامۆستا لەو شتەدا هەلە کرد... فلان دەستلێژی کردە سەر فلان..."

گەر لەو کەسە پێرسین کە ئەم قسە یە دەکات: تۆ دەتوانیت چ کاریگەریەکت لەسەر ئەو شتانه هەبێت کە ناتەوێت؟ ئەوا بەدنیایەوێ بێدەنگ دەبوو!

شتێکی جوانە هۆشیاریم هەبێت و هەستێکی پەخە گرانەم هەبێت بە هۆیەوێ لە شتەکان وەکوو خۆی تێبگەم، بەلام هەرگیز ئەمە هیچ کێشە یەکت بۆ چارەسەر ناکات، لەبەر ئەوێ کێشەکانمان چارەسەر نابن، مەگەر ئەو کاتە ی گەرنگپێدانه کانمان لە بازەنە ی کاریگەریوونماندا چەرك بەکەینەوێ، بازەنە ی کاریگەریوونیشمان ئەوێ کە پەیرهستە بە خۆدی خۆمانەوێ.

بە دنیایەشەوێ ژمارە یەك بازەنە هەن: گۆڕینی نەریتیکی خراب لەلام، بە چەقی بازەنە ی کاریگەریوون دادەنرێت. گۆڕینی نەریتیك

لاى كۆرەكەم، بازىنە يەككى كەمىنىك فراوانترە، واتە: دوورتىرە لە چەقى
كارىگەر بىرونەكە، لەبەر ئەوئەي پەنگە وە لاسم بەداتەو و پەنگە وە لاسم
نەداتەو.

كاتىك خۆم پاسبىرەم بەوئەي نەرىتىك لاى ھاسىتىكەم بگۆرەم، بە
ھەمان شىو لە بازىنەي كارىگەر بىرون دوورتىر دەبىت.

گۆرەنى نەرىتىك لاى موسولمانىك لە ئەندەنووسىا، شىتىكى زۆر
دوورە، بە لاس لە سنوورى تواناي ژىرىدا دەمىتتەو. بە لاس گۆرەنى
شىتىك پىش پىنج سەد سال پرووى دايت، ئەو لە سنوورى مەھالدايە،
لەبەر ئەوئەي پرووى داو و كۆتايى ھاتووو.

با فىرى ھونەرى قسە كردن بىن لەوئەي خۆمان دەمانەوت، زۆر
جار لە كەسىكەو دەبىستەم: "فلانەكەس (خودا عەفوى بكات) وتى،
فلانەكەس خودا سەر كەوتووى بكات وتى و فلانەكەس وتى و
فلانەكەس وتى..."

بەو كەسە دەلىتم: تۆ خۆت چى دەلىت؟ ئايا ماقوولە ھىچ
قسە يەكت نەبىت و كەسىتت نەبىت، ياخود پايەك، ياخود پىشنيارتكى
ديارىكراو، ياخود تىروانىتىك!

تەنيا گۆنمان لىتە دەلىت: فلانەكەس واى وت و فلانەكەس واى
وت...

من واى دەبىنم لە گرىنگىرەن بابەت و بنەما سەرەككەكان ئەوئەي،
ھەمىشە بىبىن و بزائىن چەقى كارىگەر بىرونمان لەكوئە، بازىنەي
كارىگەر بىرونمان لەكوئە و كار لەسەر ئەو بازىنەي بگەين.

له كۆندا دەيانتوت: سەختەرىن دوزمەنت، دەروونی خۆتە كە لەنێو
 سنگدايە. راستیشیان لەرمووە، لەبەر ئەوەی ئەو مەزەبە دەستەوسان
 دەبێت و ناتوانێت هەندێك شت لە خۆیدا بگۆڕێت، ئەوا ناشتوانی
 لە كەسانی تردا بگۆڕێت، چونكە پەنگە خەلك وەلامست نەدەنەو،
 وەك تۆ چۆن وەلامی دەروون و خودی خۆت دەدەیتەو.

بنەمای سییەم:

له بنەماكانی گەشەپێدانی كەسیتی، پێویستە تا ئاستێك هاوسەنگی
 پاریزین، ئیمەي مەزەبە فەترەت و سەروشتەمان توندپەڕەوین، ئەوەش
 پەڕاڵەتێكی پەڕەسەراوە دەركەوت، پەنگە شتێكی جێنی یێت خەلك
 نەو لەدوای نەو بۆ ماییتەو. گەر كەسێكمان خۆش وێست، دەبێت
 تەوەرەي قەسەكانی شەو و پەڕەمان، وەك ئەوەي خۆدا كەسی تری
 دروست نەكردبێت، گەر پەڕەمان لە كەسێك بوو، ئەوا ئەو كەسە
 دەبێتە كێشەي دێرینمان.

كەسانێكی زۆر دەناسم كاتێك لە كۆبوونەوێكدا دادەنێشن، هەر
 دەبێت باسی فەلەكەس بکەن كە خەراپەي لەبەرەمبەر كردوون. گەر
 دوای ماوەیەكش پێك بکەونەو، لە دوزمەنەو دەبێتە خۆشەویستیان!
 هەندێك كەس بۆ وێنە كاتێك بە بازارگانییەو سەرقال دەبن، نوێژە
 فەرزەكان و ئەرك و خێزان و خەزم و كەسوكار و هاوڕێانی و هەموو
 شتێك لەبەر دەكات، بەراستی ئەمە مانای توندپەڕەوییە.

پێویستە پاریزگاری لە وێنە گشتییەكە بكەین، هەر وەك هاوێلی
 بەرێز سەلمانی فارسی (پەزای خۆدای لەسەر یێت) دەلێت و

پېغەمەرىش (د.خ) بېرىرى لەسەر داوۋە و پنى رازى بوو: "خوداى پەرۋەردگار مافى لەسەرتە، بۆيە دەبىت مافى خودا بىدەيت، ۋە دەروونىشت مافى لەسەرتە و دەبىت بىدەيت، ۋە كەسوكار و خزمانىشت بە ھەمان شتو، بۆيە ھەموو خاۋەن مافىك دەبىت مافى خۇيان بىدەيتى^(۱)".

ناشيت و نايىت بە ئىشوكارەوۋە سەرقال بىين و واز لە كارەكانى تر بېتىن، ۋەك ئەۋەي كەسەك واز لە نوڭزەكەي بېتەيت، لەبەر ئەۋەي سەرقالى خويندەنەۋەي چىرۆكەكە، لەبەر ئەۋەي نايەۋىست جوۋلە بىكات تا تەۋاۋى نەكات.

با پېرسىن: كەي مەرۇف سەرنجراكىش دەيت؟

مەرۇف سەرنجراكىش نايىت، گەر يەكەك لە تايەتمەندىيەكان، ياخود يەكەك لە جياكەرەۋەكان (خالە ئەرتىيەكان)ى تىدا يىت، ھىچ مەرۇفكەش نىيە چەند جياكەرەۋەيەك (خالى ئەرتىيەكان)ى تىدا نەيت^(۲)، بەلكى ۋەكەتە مەرۇف سەرنجراكىش دەيت، گەر ھەموو ئەۋانەي تىدا كۆ بوۋىتەۋەكە لە كەسانى تردا لەبەريەك ھەلۋەشايت، ۋەك

(۱) ئىمامى بوخارى، لەكتىبى (الصم)، لە بەشى: (من أقسم على أخيه)، ئەۋەي سويندى لەسەر براكەي خوارد، ژمارە ۱۸۳۲.

(۲) بانگەيشتان دەكەم بۆ ئەۋەي خالە جياكەرەۋەكان (خالە ئەرتىيەكان) لە خۆماندا بدۆزىنەۋە، لەبەر ئەۋەي ھەزرى مەرۇف ھەمىشە ھەز بە دۆزىنەۋەي نەرتىيەكان دەكات، نەك دۆزىنەۋەي خالە جياكەرەۋەكان (خالە ئەرتىيەكان).
(عبدالكریم بكار)

ئەو كەسە چەندىن سىفەتى جىياكەرەو (خالى ئەرئىنى) ئىدى كۆ
بويىتەو، كە زۆر جار ئەمە خالەتلىكى دەگمەنە.

ئەم ھاوسەنگىيە، ئەم گىشىگىرە، ئەم گرنگىپىدەنە بەرغىراوانە. و
بەخشىنى ھەر بابەتلىك لەوئى شاينەنى لە تىگەبىشتىن و كار كۆردىن،
ئەو و الە كەسلىك دەكات جىنگەي گرنگىپىدان و سەرنجىراكىش بىت.
بۇئەوئى مەزۇف پارىزگارى لە وىنە گىشىيەكە بىكات و ھىچ شىتلىك
لەدەست نەدات، پىتويستە ھەمىشە سەرنجى ئەم دۇو خالە بىدات:
ئەركەكان و ئامانجەكان.

خالى يەكەم: با سەرنجى ئەو ئەركانە بىدەين كە لەسەرمانە،
ھەول بىدەين بەپىتى تۈانا جىيەجىيان بىكەين؟ ھەندىك لە ئەركەكان بۇ
جەستەيە، ھەندىك بۇ كەسوكارە، ھەندىك بۇ ھاوسى و دەورويەرە و
بۇ خىزم و خويشە و بۇ كۆمەلگەيە بە شىئەيەكى گىشتى. ئەمە و
لە گەل ئەركە شەرىيە پۇژانەكان بۇ خوداى پەرۋەردگار (جىل
جىلالە)، با ھەمىشە ئەو ئەركانەمان لەيىر بىت، تا پارىزگارى لە وىنە
تەواو و دروستەكە بىكەين.

خالى دۇوم: ئەو ئامانجانە چىن، كە مەن ياخۇد تۇ ياخۇد
فەلانەكەس دەمانەوتىت لە ماوئى پىنج سالى ياخۇد شەش سالى ياخۇد
لە ماوئى دە سالىدا بىانھىتىنە دى؟ ئەوئى شاينەنى باسە، ئىمە كاتىك
زۆر جار يەكتر دەيىن و كۆ دەيىنەو، خەمەكانمان بۇ يەكتر باس
دەكەين، بەلام ھەمىشە سىكالاكانمان لە ئامرازەكان دەين، وەك ئەوئى
دەلىت: "ئەو پىتويستى بە پارەيە و پارەش نىيە، ئەو پىتويستى بە كادىر

ههيه و كاديريش نيه، نهوه پتويستی به ياسا ههيه و ياساش نيه پيم
وايه نهوه راست نيه، پتشم وانیه نامرازهكان زور و بيشومارن و هيچ
نهتهويهكش نيه سكالای له كه ميبی نامرازهكان نهبيت.

پيم وايه پهنگه هوشيارى مرقى له خرابى دۆخهكانهوه سكالای
داهيتايت، تاتهو سكالایانه بکه نه هاندەرتك بۆ پتسكهوتن و
گهشه پيدان و باشتريوون.

گهر بگه پتینهوه بۆ ميژوو، نهوا هيچ خهلكانى سەردەمەتك نايين
له سەردەمەكانى خويان رازى بن، بۆيه هه ميشه دهينين سەرجه م
مروقهكان سكالاً دهكەن:

ههركه سيك دهينى، گلهيى و سكالاً له سەردەمەكه خوى
خوزگه هونراوه كه م ده مزانى نه م دونيايه بۆ كتيه؟

وهك نهوهى دونيا هيچ هاوهل و هاوپتیهكى نهبيت، هيچ
سەركهوتويهكى تيدا نهبيت، چونكه وهك وتمان هه مووان سكالاً
دهكەن. پيگومان كيشه كه مان له نامرازهكاندا نين، بهلكوو له
نامانجهكاندان و له نامانجه ستراتيزيهكاندا هه زارين، گهوره ترين
هه زاريش له نامانجه قوناغيهكاندايه، گهر نامانجهكانمان پروون
بوونايه - گهر نامانجهكان هه بووايه و به راستى گرنگيمان پى بدايه،
پيمان وايه دهبيت به دهستى بهتئين - نهوا تهنيا به گواستنهوهى

ئامانجەكە بۆ ناوەندى سەرنجدان و ناوەندى ھەستکردن و
گرنگىيدان، ئامرازەكانىش ئامادە دەبن.

با بېھتىنە پىشچاۋى خۇمان، ئافرەتتىكى نەخوتىندەوار كۆرە سى
سالەكەى لى ون بوو، زۆر بەدوايدا گەرا و نەيدۆزىيەو. گەورەترىن
و گرنگترىن ئامانج لە زىيانى ئەو ئافرەتەدا ئەو دەيت كە منداڵەكەى
بدۆزىتەو، لەبەر ئەو كىشەى دۆزىنەو ئەو منداڵە بۆتە ئامانجى
ئىستاي لە ناوەندى ھەستکردن و لە ناوەندى ھەست و گرنگيداندا.

ئەم داىكە لە ماوەى چەند خولەكتىدا دەيان كەس بۆ گەران
بەدواى منداڵەكەيدا پادەسپىرەت، دەيان كەسپىش دەبىرنەت
ھاوسۆز دەبن لە گەلدا، لەبەر ئەو ھەمووان كاتىك كەسنى
سووتاو و دلشكاو دەبىن ھىچى لە دەست نايەت، مەگەر
بسووتىت و سۆزدار بىت لە گەلدا.

بنەماى چوارەم:

لە بنەماكانى گەشەپىدانى كەسپى: بەلتنى بچووك بە خۆت
بدە و ھەول بدە پابەند بىت پىيانەو.

زۆرىك لە مەرقەكان دەلتن: "خەز دەكەم پىش بگەوم و بگۆرەم
و خۆم بگۆرەم"، بەلام كارەكە لەسەر خۆى قورس دەكات، دەپەوت
لە شەو و پۆزىكدا بىتە كەسنى تر. لە ئەسەرىكدا ھاتوو: "ئەو
پىش گەشتنى؛ گەشتەكەى بەكۆتا دىتت، نە گەشتەكەى ئەنجام دا
و نە ئازەلەكەشى زىندوو ھىشتەو تا بتوانىت دواى ئەو بىروا، ئەو

لە لەناوچوونەوه نزیكە، گەر ئەو بەزەیی بە ئازەلە كەیدا بهاتایەتەوه و
لە پۆشتندا ئیسراحتی پێ بدایە، ئەوا گەشتەكەى پێ دەكرد و بە
مەبەستەكەى دەگەشت^(۱).

باشتر وایە بڵێت: "لە سەرەتای ئەم مانگەوه، پۆژانە دە خولەك
فورتان دەخوێنمەوه، لە سەرەتای ئەم مانگەوه، پێداگر دەبم لە سەر
ئەوهى پۆژنىك لە هەفتەیه كدا؛ چارەكنىك پێش بەرەبەیان لەخەر
هەستم، لە سەرەتای ئەم مانگەوه هەموو پۆژنىك بپریكى دیاریكراو
پارە دەبەخشم." ئەو نەریت و شتانەى مەرووف لە كەسنىكى خراپەوه
دەگۆرێت بۆ كەسنىكى باش؛ زۆر نین، بە هەمان شێوه ئەو شتانەش
كە كەسنىك لە مەرووفىكى باشەوه دەگۆرێت بۆ كەسنىكى خراپ؛ زۆر
نین، بەلكوو شتانیكى كەمن، پەنگە لە پێنج یاخود شەش یاخود دە
نەریت و پابەندبوون تێپەر نەكات، كە مەرووف لە كەسنىكى ئاسایەوه
بگۆرێت بۆ كەسنىكى خراپ، یاخود لە كەسنىكى ئاسایەوه بۆ
كەسنىكى باش بگۆرێت.

كەواتە با بەرە بەرە خۆمان پابەندى هەندىك شتى بچووك و
كەم بكەین، گەر خۆشمان بە هەندىك شتەوه پابەند كرد، با وەك
خۆى دەقاودەق جێبەجێیان بكەین، لەبەر ئەوهى ئەوه تاكە پێگەى
بەردەوامبوونە لەسەرى.

(۱) ئێبىن حەجەرى ئەسقەلان ئەوهى پەسەند كردووه كە فەرمووده كە لەسەر
عەبدولای كورێ عەمر وەستاوه، (فتح الباری: ۲۸۴/۱۸).

گەر پۇژنىك له پابه‌ندبوونه‌كه‌دا كه‌متره‌خه‌ميم كرد، نه‌وا ده‌بيت
 پۇژى دواتر دوو هينده‌ى بكه‌م، گەر خۇم پابه‌ند كردبوو كه‌ پۇژانه
 ده‌ خوله‌ك قورئان بخوينمه‌وه و پۇژنىك كه‌متره‌خه‌ميم كرد و
 نه‌مخوينده‌وه، نه‌وا ده‌بيت له‌ پۇژى دواتر دا بيست خوله‌ك بخوينمه‌وه.
 هەر كه‌ پابه‌ندى ئەم ياسايه‌ ده‌بم، ده‌بينم بۆته‌ به‌شنىك له‌ كه‌سيتم
 و له‌ بوونم و ده‌بينم بى‌ نه‌وه‌ى هه‌ست بكه‌م، باش بووم.

بنه‌ماي پينجه‌م:

له‌ بنه‌ماكانى گه‌شه‌پندانى كه‌سبتي: چيت پى‌ ده‌كرىت، بىكه‌ و
 چاوه‌پروانى باشبوونى بارودۆخه‌كه‌ مه‌كه‌.

هاورپيه‌كه‌م كه‌ شاعير و پۇشنبيره‌ و هه‌لگري پروانامه‌ى دكتورايه‌،
 پتي وتم: سه‌ره‌تاي مانگى ره‌جەب خانه‌نشين ده‌كرىم.

پرسيم: دواى خانه‌نشينبوونت، چى ده‌كه‌يت؟

وتى: "پابه‌ندبوونم به‌ نوژنى جه‌ماعه‌ته‌وه‌ كه‌مه‌، پشتيوان به‌ خودا
 زياتر پابه‌ند ده‌بم پتيانه‌وه‌، ئيستا گه‌يشترومه‌ته‌ ته‌مه‌نى شه‌ست و
 پينج سالى و پتيسته‌ زياتر به‌ پى‌ پرۆم و وه‌رزى بكه‌م... ده‌بى زياتر
 به‌ پى‌ پرۆم."

دلنيام خانه‌نشين ده‌كرىت و نه‌ ئەميان ده‌كات و نه‌ ئەويان.

ئەو كه‌سه‌ى ده‌لّيت: "چاوه‌پروانى هه‌لّيكى زىپرېنم تا سوودى لى
 وه‌ريگرم"، ئەوه‌ به‌ وه‌ لاوازى داده‌نريت، ئەوه‌ش ته‌نيا خه‌يال و
 دواخستنى كاره‌كانه‌ و دلّى خۇمانى پى‌ خۇش ده‌كه‌ين.

ئەو شتە چىيە كە ئىستاپىت دەكرىت، كە وا بوو بىكە. يىگومان
ھەندىك جارى ھەل ھەلدە كەونت، ھەندىك جارى دۇخىك زىاتر لە
دۇخىكى تر ھاوكارىت دەكات. كە سىك دەناسم دەپوت: "گەر
سامانە كەم بىگاتە مىلۇنىك، ئەوا ۱۰۰ ھەزارى لى دەبەخشم وەك
ھاوكارىيەك لە بونىاتنانى مزگەوتىك لە ولاتىكى ھەژاردا. پاش
چەند سالىك پارەكانى بەردەستى گەيشتە مىلۇنىك، شەيتان پىنى
وت: خۇگىر بە، تا دەپىتە دوو مىلۇن. پاش ماوئەيەكى تر پارەكانى
گەيشتە دوو مىلۇن، شەيتان پىنى وت: خۇگىر بە تا بىرەكە دەگاتە
سى ئەوئەندە! وردە وردە پارەكانى زىادى دەكرد و شەيتانىش ھەموو
جارىك بۆى دوا دەخست.

ئىمە كىشەمان لە بىر كىردنە وەدا ھەيە، زۆرىەشمان دەكەوينە
ھاوكىشەيەكى خراپەو، ھاوكىشەيەكى سواو كە ئەویش: ئەوئەي
دەمانەوئەت؛ مەحالە و ئەوئەشى مەحال نىيە نامانەوئەت.

كاتىك بە پىاوتىك كە دەپەوئەت جىھان چاك بىكات، دەلىت: كىيىك
بىخوتنەرەو و كورت و پوختى بىكە بۆ فلان و فلان، ھەست دەكات
گالتەي پى دەكەيت و پىز و پلەوپايەي دادەبەزىت.

وئەي ئەو پىاوتىكە، ئاواتى ئەوئەي ھەيە بىپتە جىتشىنى موسولمانان
لەسەر زەويدا، پىنى دەلىت: پىت چۆنە بىپتە كوئىخا و دەمراستى
گونەدەكەمان!

ئاواتەكانمان زۆر گەورەن، ئەوئەشى دەمانەوئەت مەحالە و ئاسان
نىيە، ئەنجامىش: زۆرىەشمان لەو ئەنجامەدا دەزىن... مۇلەتىكى

کراوهیه، ماوهی بیست سال... سی سال... سهدیهک... دوو سهده...
بهردهوام دهیت.

هر کاتیکش که سینک کوچی دواپی کرد، نهوه و خویندکارهکانی
مۆله ته که یان بۆ ده میتیتتهوه.

دهمهویت ئیستا دهستبه کار بین لهوهی دهتوانریت بکریت و مه حال
نییه، نه مهش هاوکیشه جیاوازه که یه، نه مهش هاوکیشه دژه که یه: گهر
ئیستا کارمان له سهر نهوه کرد که مه حال نییه، نهوهشی که نه مرز
مه حاله، به یانی مه حال نابیت.

ناتوانین له ریگهی دانیشتن و ته مبهلی و مۆله تی کراوهوه، مه حال
ملکه چ بکه یین - مه حالیش پله به ندیی ههیه، دهتوانین به راسته وخۆ
مه حال ملکه چ بکه یین، ریک وهک نهوهی دهیهویت کونیک بکاته
دیوارهوه. نهو سه رهتا به پیی توانای ئامیره که ی دهستی کونیک تی
دهکات، پاشان ورده ورده گهره تر و فراوانتری دهکات. که سه
زیره کان بهو شیویه کار ده که ن، نهوهش کاره راست و دروسته که یه.

هیوادارم به سهر دهروونی خو ماندا بچینهوه و ههریه که مان نهوه
بییتیت: ئایا له بهرام بهر زۆریک له شتهکاندا له مۆله تی کراوه دایه،
له بهر نهوهی نهوهی دهمانهویت - وهک پیشتی باسم کرد - مه حاله و
ئاسان به دی نایهت و نهوهشی دهکریت و به دی دیت، نامانهویت!

بنه های شه شه م:

له بنه ماکانی گه شه پیدانی که سیی نهوهیه، له سهر دواخستنی
حهز و ئاره زووه کان رابیین، کاتیک که سینک بریاری خویندنهوه

دهدات، له کاتې ده سټېپکړدنې خوښېدنه وه که دا چهنډین هز و
ناره زووی له لا دروست ده بیت، زوړ به شمان وه لامیان ده دینه وه و
به دهمیه وه ده چین، له وانه ش:

• ماوه ی مانگیکه قسم له گډل فلانه که سدا نه کړدوه. زوړ به مان
کتیبه که داده خهین و وه لامی نه و ناره زووه ده دینه وه، په ننگه
ماوه په کی دورودریژ قسه ی له گډلدا بکات، پاشان ده گه پریته وه
سهر خوښېدنه که ی، په ننگه هر نه شگه پریته وه.

• فلانه که س قهرزاري منه. زوړ به مان کتیبه که داده خهین و وه لامی
نه و ناره زووه ده دینه وه، په یوه نډی پیوه ده کات، ماوه په کی زوړ
قسه ی له گډلدا ده کات.

• پاشان ده گه پریته وه سهر خوښېدنه که ی، په ننگه هر نه شگه پریته وه.
• پیت ده لاین: خوانه که ناماده یه. زوړ به مان کتیبه که داده خهین و
ده چین بو نان خواردن. دوا ی نان خواردنیش ده لایت: خواردن
پتویستی به چای خواردنه وه یه، یا خود خه و تنه.

نه و کاترمیره ی که ده توانرا ۳۰ لاپه پره ی تیدا بخوښتریته وه، به هه دهر
چوو، بوچی؟ له بهر نه وه ی نه مانتوانی هز و ناره زووی زورمان له
قسه کړدن له گډل فلانه که س و داواکاری له فلانه که س دوا بخهین.
مروښ چهنده له پله و پایه کانی ته وای، پله و پایه کانی شارستانیتیدا
پیش بکه ویت، توانای زیاتر قوربانیدانی به ئیستای له پیناو ئاینده دا
ده بیت.

دەبوو موسولمان مەزنتىن كەسى ئايندەويست بووايه لە جىهاندا
و لە ھەندىك كاردە بەو شىۋەيەيە.

ئەو موسولمانەي ۸۰ سال دەۋى، بەردەوام شەست ياخود ھەفتا
سال بۇ ئەنجامدانى نوڭىزى بەيانى لە گەرما و سەرما
بەخەبەردەيىتەو، بەچالاكى و بەنارەھەتى و چاوپۇشى دەكات،
لە گەل دەروونى خۇيدا تىدەگۇشنىت، ھەول دەدات لە نوڭەكانىدا
بەخشوع يىت. ئەو پياۋە - بەراستى - پياۋىكى ئايندەويست و مەزە،
ھەول دەدات ئىستاي بىكاتە قورىانى لە پىناو ئايندەدا، بەلام ئەمە
پىۋىستى بەوئەيە بەسەر ژيانماندا بىگىشتىن، نايت موسولمان لە
ھەندىك كاردە ئايندەويست يىت لە جۇرى يەكەم و لە ھەندىك كاردە
ماناي ئايندە و پلاندىنان، ياخود چاۋەپى كىردن و نە ماناي
دواخستنى ئارەزوۋەكان نەزائىت.

ھەزرى ئايندەويستى ھەزرىكى گىشتىگىرە، گىرنگى بە ئايندە نادەين،
تا ئەو كاتەي تواناي قورىايدانمان بە ھەندىك لەو شتەي ئىستانمان
نەيىت.

بىنەماي ھەوتەم:

لە بىنەماكانى گەشەپىدانى كەسىتى، كارىگەرئىيە واتە: ھەريەكەمان
ھەول بىدات ئاستىكى زىاترى كارىگەرئىتى بەدەست بەيىت،
كارىگەرئىتى واتە: تواناي بەدەستەيتانى زۆرتىن بەرھەمەيتان كە
بەدەست يىت بە بەكارھىتانى ئەو سەرچاۋانەي لە بەردەستىن، بە
باشتىن شىۋازى بەكارھىتان.

دروستکردنی تۆتۆمبیل له یابان؛ ۱۷ ههزار کاترۆمتر کارکردنی
دهوێت، له ئه ورووپا؛ ۲۷ ههزار کاترۆمتری دهوێت، له ئه مریکاش؛
۳۲ ههزار کاترۆمتر کاری دهوێت.

هه ریه کێک له وولاتانه تۆتۆمبیلیان به رههم هیناوه، به لام
جیاوازییه که یان له نێوان کاریگه رتیاندایه.

سوپاس بۆ خودا ئێمه تۆتۆمبیل دروست ناکهین و له و
به راوردکارییه دا نین، له بهر ئه وهی ئه گه ری ئه وه ههیه پێویستمان به
۵۰ ههزار کاترۆمتر ده بوو.

که واته کاریگه رتی له وه دا خۆی ده بیته وه، به کاتیکی که و
توانایه کی که مه وه ده سته و تیکی گه و ره و مه زن ئه نه جام بدهین.

گرنگی چه مکه بچووکەکان

بۆ ئەوەی مەزۆف کاریگەر بێت، پێویستە -لە گەل بنەما و
چەمکە گەورەکاندا- بنەما و چەمکە بچووکەکانی ھەبێت و
بەکاری بەھێتیت: تەکنیک، ھۆکاری، ئامراز، شتوازی...

ئەوەی جێگەی داخ و پەژاری منە، ئیمە بە درێزایی مێژوو
بیرۆکە و ئاوات و دیدگای جوانمان ھەبوو، بەلام ھەمیشە
پێویستمان بە پامیاری و بەرنامە ھەبوو، کاریگەریتی بێ
بەرنامە ناییت و کاریگەریتی بێ چەمکە بچووکەکان، وەك
ئەو وایە چەمکی تەکنیکی بەرپێکردن بێت... ناییت، بەلکوو
ئاوات و خەمەکانمان لە کۆمەڵە شتیک پێک دێن بە ئاسماندا
دەفرن، واتە: تەنیا قسە دەبن.

تیگه‌یشتن له پله‌به‌ندی کاره‌کان

هه‌روه‌ها کاریگه‌رتتی پتویستی به پله‌به‌ندی هه‌یه له کاره‌کانماندا:
ته‌مه‌نم دیاریکراوه، وزه‌م دیاریکراوه، توانا و ده‌سه‌لاتم دیاریکراوه،
سامان و پارهم دیاریکراوه، په‌یوه‌ندییه‌کانم دیاریکراون، من
مروفتیکی دیاریکراوم... ته‌مه‌ئه‌وه ده‌گه‌یه‌نیت که وا ناتوانم هه‌سوو
شتیک بکه‌م، گونجاویش نییه هیچ شتیک نه‌که‌م. که‌واته ده‌نیت
باشترین شتیک که بکری ته‌نجام بده‌م، ناتوانم باشترین شتیک بکه‌م
تا پله‌به‌ندی کاره‌کانم له‌لا نه‌نیت، وه‌ک ته‌وه‌ی بلیم: ته‌م کیشه‌یه
ده‌کرته قوریانی له‌پیناو کیشه‌یه‌کی گرنگتردا، ده‌ستبه‌رداری ته‌م کاره
ده‌بم له‌پیناو ته‌و کاره پتویسته، ده‌توانریت دوا‌ی سالتیک ته‌نجام
بدریت، به‌لام ده‌نیت ئیتستا به‌ته‌نجامی بگه‌یه‌نم، له‌به‌ر ته‌وه‌ی
به‌رگه‌ی دواخستن ناگریت. پزیشکیش وا ده‌کات، کاتیک که‌ستیک
دیته‌لای و چه‌ند نه‌خوشیه‌کی هه‌یه، له‌رێگه‌ی شاره‌زاییه‌که‌وه
به‌پیتی گرنگی مه‌ترسیه‌کان، پلانیکی چاره‌سه‌رکردن داده‌نیت.

به‌شیوه‌یه‌کی گشتی ته‌م کاره له‌بوا‌ری شارستانی و چاکسازی
و- په‌روه‌رده‌یی و گه‌شه‌پێدان و فێرکردن... سه‌ختتر و گرانتره، به‌لام
چه‌نده سه‌ختی و گرانی هه‌نیت، هه‌ر ده‌نیت له‌کو‌تاییدا پله‌به‌ندیمان
هه‌نیت و له‌سه‌ر بنچینه‌ی ته‌و پله‌به‌ندیانه په‌فتار ده‌که‌ین و
ده‌جوولین.

قۇستەۋەي ئەۋ ھەلانەي لە بەردەستان

” لە مەرجەكانى كاريگەرئىتى: قۇستەۋەي ئەۋ ھەلانەي كە
لە بەردەستان، پەنگە ھەلە گەورەكان تەنيا يەك جار لە ژياندا
ھەلبەكەون. يان بە زانا يەكى بەرئىز بگەيت، پەنگە تەنيا يەك
جار لە ژيانىت بۆت ھەلبەكەويت. كە ھەست بگەيت
دوژمنەكەت شەلەزاۋە و ئىستا كاتى ھىرشكردنە سەر و
لەناۋىردنىيەتى، پەنگە ئەمە تەنيا يەك جار لە ژياندا
ھەلبەكەويت. دەتوانىت مامەلە يەكى بازارگانىي زۆر باش
ئەجام بەدەيت، پەنگە ھەموو پۆزىك ياخود ھەموو مانگىك
ياخود ھەموو سالىك بۆت ھەلەكەويت...

ھەلەكان لە بەردەستان و زۆرن، بەلام لە دەرگاي كەس
نادەن و لەسەر خۆمانە بەدۋاي ھەلدا بگەپئىن.

“

دهرگا کراوهکه

تیغه که موکورتنی روشنیری و پوره دهییمان ههیه، هه میسه نهو
که موکورتنیانه و امان لی دهکات دهرگا داخراوهکان بینین و دهرگا
کراوهکان نه بینین. ههر دهرگایه کیش داخرا، یه کیکی تر ده کرتهوه،
به لام زوره مان له بری دهرگا کراوهکه، سهرقالی دهرگا داخراوهکه
ده بین، هه تا نهو تهنگه ژانه ی پیتدا تپهر ده بیت... بیتگومان ههر
تهنگه ژه یه که هه لیکت پی ده به خشیت، گهر له شوینی راستی و
دروستیدا بیت، به لام گهر له شوینی هه له دا بوویت، نهوا مژدهت
ده ده می نه تهنگه ژه و نه هه ل نابینیت.

جاریکیان که سیکي زور سه ریپچیکار وتی: خودایه چهند
سه ریپچیم کردیت و سزات نه دام! پاش ساتیک بیری کردهوه و له
دلی خویدا وتی: چهند سزام خوارد و هه ستم پی نه کرد!
نهو له بی ناگایی سه ریپچیه کانی، هه ست به سزا ناکات، هه ست
به هه لیش ناکات، نهو ویل و سه رگه ردانه له زیاندا، نه نه مه ده بیتیت نه
نهوه.

گرنگی کات

بۆ ئەوەی کاریگەر بێن، پێویستە گرنگیەکی نایبەتی بە کات بدەین، چونکە کات ژبانه، زیاده‌پره‌ویکردن ٲێیدا؛ زیاده‌پره‌ویکردنە لە تەمەن و لە ژبانه‌دا. نامەوت هیچکەسێک لە شەو و ڕۆژەکه‌یدا لەسەر سیستەمێکی وشک بپروات، بەلام دەلێم: با خۆمان پابەندی ئەنجامدانی کاری ڕۆژانه‌ بکەین، با کاتیکیش بۆ خوشی و پابواردن و کاتبەسەربردن دابێتین، چونکە خوشی و کاتبەسەربردن شتیکی لاوەکی نییه‌ لە ژبانی مرقفدا، بەلکەرو بۆ نوێکردنەوه‌ی ڕۆح و چالاکی دەروونی و نوێگەری خود زۆر گرنگه‌، بەلام هه‌روه‌ها ده‌زانم که کاری ڕۆژانه‌م هه‌یه‌ و ده‌ییت به‌ئەنجامی بگه‌یه‌نم و زۆر به‌توندی پابەندی بێم. زۆر شت مابوون ده‌توانرا باسیان لێوه‌ بکەم، بەلام وه‌ك ده‌لێن: بۆ ملوانکه‌، هێندەت به‌سه‌ ده‌وری گەردنت بگریت.

داوا له‌ خودای گه‌وره‌ ده‌کەم، هه‌موو لایه‌کمان سهرکه‌وتوو بکات بۆ هه‌موو کاریکی خێر و چاکه‌.

پیرست

- ۵ گه شه پیدانی که سیتی
- ۱۵ مهرجه کانی گه شه پیدانی که سیتی
- ۱۵ مهرجی یه که م: پروابوون به گرنگی گۆرانکاریه که
- ۱۷ مهرجی دووهم: په سه ندکردنی خود
- ۱۸ مهرجی سیتی: وستیکی به هیز و پته و
- ۲۴ بنه ماکانی گه شه پیدانی که سیتی
- بنه مای یه که م و گرنگترینان نه وه یه، هه میشه له ده وری بنه مایه ک کو
- ۲۴ بینه وه.
- ۲۷ بنه مای دووهم:
- ۲۹ بنه مای سیتی:
- ۳۳ بنه مای چواره م:
- ۳۵ بنه مای پینجه م:
- ۳۷ بنه مای شه شه م:
- ۳۹ بنه مای حه وته م:
- ۴۱ گرنگی چه مکه بچو که کان
- ۴۲ تیگه یشتن له پله به ندیی کاره کان
- ۴۳ قوستانه وهی نه وه لانه ی له به رده ستدان
- ۴۴ ده رگا کراوه که
- ۴۵ گرنگی کات

گه شه پیدانی که سیتی

د. عبدالکریم بکار

نهم په رتو و که رڼه ربه کی کاریگره بو گه شه پیدانی که سیتی و به خوینده وهی
دلنیا ده بنه وه له وهی که هر چه بنده گه شه پیدانی که سیتی کاریکی د ژوارو
سه خته، به لام به جینه جینکردنی مخرج و بنه ما گرنگه کان نهم کاره پشبینی کړاو و
زامن ده بیت، لهم په رتو و که دا نهم پابه تانه ده خوینده وه:

• **مدرجه کانی گه شه پیدانی که سیتی، که گرنگترینان:**

- پروا بوون به گرنگی گوراندکاری

- په سمندکردنی خود

- ویستیکي به هیزو پته و

• **بنه ما کانی گه شه پیدانی که سیتی، نه وانیش:**

- کز بوونده وه له ده وری به ک بنه ما

- چرکردنه وهی گرنگی پیدان له باز نهی کاریگره ریدا

- پاراستنی هاوسه نگی

- بدلتنی بچو وک به خودان و پابه ندبوون پشیانه وه

- چاوه روانی باشوونی بارودوخه که و مکه چیت یی ده کریت، بیکه

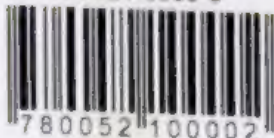
- له سدر دواختنی حدز و نارو ووه کان رابتن

• **گرنگی چه مکه بچو وک کان، تیگه یشتن له پله به ندیی کاره کان، قوستانه وهی**

نمو هه لانه ی له به رده ستدان.

• **گرنگی کات**

0-0521-0000-6

9 780052 100002

نرخه (۱۵۰۰) دیناره

ناوهندی راگه یاندنی نارا

ARA MEDIA CENTER

www.aramediacenter.com

info@aramediacenter.com

facebook.com/aramediacenter

instagram/ara_media_center

